



Warszawa, dnia 22. 12. 2008 r.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu

DWOiP III 073 – 51/08

BM-10700-583/08

P.K. Hauer
Rzeczpospolita Polska
Senat
Marszałek Senatu
Warszawa, dnia 21. 12. 08
996 2 podpis *M*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Zbigniewa Cichonia, skierowane do Ministra Sprawiedliwości na XI posiedzeniu Senatu w dniu 7 listopada 2008 r., dotyczące stworzenia możliwości pozostawania nieletnich w placówkach do chwili ukończenia kształcenia tj. do 21 roku życia, uprzejmie przedstawiam poniższe stanowisko.

Czas wykonywania orzeczonych wobec nieletnich środków wychowawczych reguluje przepis art. 73 § 1 ustawy z dnia 26 października 1982 o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity - Dz.U. z 2002 r., Nr 11, poz. 109 ze zmianami – dalej upn). Z jego treści wynika, że wykonywanie środków wychowawczych polegających na umieszczeniu nieletniego w odpowiedniej placówce (m.in. młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii) ustaje z chwilą ukończenia przez niego lat 18. Nie oznacza to jednak, iż nieletni nie ma możliwości ukończenia rozpoczętej w danym roku szkolnym nauki. Jeżeli bowiem nieletni umieszczony w ośrodku wychowawczym ukończył 18 lat przed zakończeniem roku szkolnego, sąd rodzinny może przedłużyć okres pobytu nieletniego w tym zakładzie na okres do czasu zakończenia roku szkolnego (art. 73 § 2 upn).

Nieletni opuszczający placówki nie są jednocześnie pozbawieni możliwości dalszej edukacji, podobnie jak inna młodzież wyrażająca chęć kontynuowania nauki po ukończeniu lat 18. Nieletnim opuszczających dotychczasowe ośrodki i powracają-

cym do środowiska rodzinnego stwarza się możliwości edukacyjne poprzez wsparcie finansowe przyznawane na podstawie art. 19 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. , Nr 115, poz. 728). Z przepisu powyższego wynika, że do zadań powiatów należy przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Fakt nieukończenia przez nieletniego edukacji w placówce, nie może być wystarczającym powodem pozostawania nieletniego w ośrodku, tym bardziej, że pobyt nieletniego po ukończeniu 18 roku życia miałby być, zgodnie z sugestią Pana Senatora, uzależniony od zgody (wniosku) nieletniego i możliwości organizacyjnych ośrodka. Aktualny brak podstawy prawnej w upn do kontynuowania pobytu nieletniego w ośrodku po ukończeniu 18 roku życia, nie stanowi jednak przeszkody do kontynuacji kształcenia zgodnie z § 3 rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 stycznia 2005 roku w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. z 2005 roku Nr 19, poz. 166), który stanowi, że kształcenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz niedostosowanej społecznie w szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych w szkołach ogólnodostępnych jest prowadzone nie dłużej niż do ukończenia przez ucznia:

- 1) 18 roku życia - w przypadku szkoły podstawowej;
- 2) 21 roku życia - w przypadku gimnazjum;
- 3) 24 roku życia - w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej lub dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej.

Obowiązujące regulacje prawne, ograniczające stosowanie środków wychowawczych wobec nieletnich do chwili ukończenia przez nich lat 18 odpowiadają ogólnym tendencjom w tym zakresie i wydają się być słuszne. Przyjęcie tego rozwiązania wyznacza granicę stosowania środka wychowawczego na chwilę osiągnięcia przez nieletniego pełnoletniości tj. na chwilę, gdy ustaje nad nim władza rodzicielska i przejmuje on pełną odpowiedzialność za swoje postępowanie.

Przyjęte przez polskiego ustawodawcę rozwiązania, które wskazano powyżej, umożliwiają nieletnim opuszczającym placówki pełne korzystanie z możliwości edukacyjnych i udzielana jest im w tym zakresie stosowna pomoc. W tych okolicznościach brak jest uzasadnienia dla zmiany regulacji prawnych w taki sposób, aby umożliwiły one przebywanie nieletnich w placówkach do osiągnięcia wieku 21 lat. Jest to tym bardziej nieuzasadnione, że może rodzić trudności w pracy wychowawczej z młodszymi wychowankami placówek i wpłynąć na przeludnienie w tych placówkach.

SEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Marian Cichoż